

Latvijas amatieru teātru iestudējumu skate

GADA IZRĀDE 2011

Zemgales, Rīgas, Vidzemes, Latgales un Kurzemes reģionu skatēs tika skatītas un novērtētas 53 izrādes, no kurām ne visi iestudējumi atbilda eksperta priekšstatam par to, kādi uzvedumi būtu jārāda šāda līmeņa skatēs. Uzskatu, ka uzvedumu pamatā, lai to rādītu plašākam skatītāju lokam un ekspertiem, ir jābūt pietiekami kvalitatīvam dramaturģiskam materiālam, kuru iestudētājs un aktieri spēj atklāt atbilstošā kvalitātē, izmantojot skaidri noteiktus mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus.

Zemgales reģionā kvalitatīvākos iestudējumus piedāvāja Tērvetes (rež. Dz. Zimaiša), Kokneses (rež. I. Strazdiņa), Ozolnieku novada (rež. D. Vilne) amatieru teātri un Jēkabpils Tautas teātris (rež. I. Ūbele). Pilnīgi nepieņemami, ka skatē tika rādītas tādas izrādes, kuru dramaturģiskais materiāls neatbilst ne mākslinieciskiem, ne estētiskiem un ētiskiem kritērijiem: A. Bankas sacerējumi Īslīces amatieru teātra „Dadži” (rež. E. Vanaga) un Rundāles amatieru teātra „Stella” (rež. L. Lauskiniece) uzvedumos; A. Jansona skečs Bēnes pagasta amatieru teātrī (rež. D. Granāte).

Rīgas reģionā tika parādīti 19 uzvedumi, mākslinieciski veiksmīgākie bija Rīgas Skolēnu pils Kustību teātra (rež.-hor. L. Stepena, A. Belogradova), RDIKSD KTMC „Ritums” teātra studijas „Haritas” (rež. D. Liepniece), Ausekļa Limbažu teātra (rež. I. Kalniņa), Ogres Tautas teātra (rež. J. Kaijaks), Radošās apvienības „Siltumnīca” (rež. R. Svjatskis), Siguldas Tautas teātra (rež. Ā. Stūrniece), Tukuma pilsētas jaunatnes teātra „Brīvā versija” (rež. I. Škāns) iestudējumi. Neizpratni izraisīja Rīgas Centra humanitārās vidusskolas teātra studijas „Spogulis” Z. Siliņas „Atvadas no Sodomas” uzvedums (rež. I. Bauma), kurā piedalījās interesanti jaunieši, bet kuru radošās izpausmes tiek pielāgotas pseidofilozofiskam un diletantiskam literārajam materiālam.

Vidzemes reģionā kvalitatīvu un reizē arī tradicionālu iestudējumu parādīja Smiltenes Tautas teātris (rež. A. Māsēns), bet apšaubāmas kvalitātes uzvedumu piedāvāja Madonas novada Degumnieku amatieru teātris „Cits modelis” (rež. I. Šķēle).

Latgales reģionā tāpat kā Kurzemes reģionā tika parādīti 6 iestudējumi, no kuriem vispilnvērtīgāk savu radošo ieceri mākslinieciskā skatījumā apliecināja Rēzeknes teātris – studija „Joriks” (rež. I. Bočarņikovs), Rēzeknes Tautas teātris (rež. M. Zaļaiskalns), Ventspils teātris (rež. A. Krūmiņš), Kuldīgas Kustību teātris „Purple Line” (rež. K. A. Tompsone), Liepājas Tautas mākslas un kultūras centra Jauniešu teātra studija (rež. J. Ločmelis), Liepājas Metalurgu Tautas teātris (rež. D. Kandevica). Kuldīdznieki un Liepājas jaunieši savos uzvedumos ļoti interesanti interpretēja V. Šekspīra dramaturģiju un sonetus, savukārt Metalurgu Tautas teātris radoši savdabīgi

skatīja Raiņa „Pūt, vējiņi!” klasiskos tēlus. Žēl, ka nopietno kurzemnieku amatieru teātru sniegumu „apēnoja” nevarīgā Užavas amatieru teātra izrāde „Briesmas mājās” (rež. L. Ivzāne).

Amatieru teātru reģionālā skate pierādīja, ka katrā novadā ir tādi ansambļu vadītāji, kuri spēj iestudējumos iesaistīt dažādu paaudžu un profesiju pārstāvjus, dodot viņiem patiesi radošus un personības attīstību veicinošus uzdevumus. Tas, savukārt, ir garants tam, ka top veiksmīgi iestudējumi, kas dod nepieciešamo māksliniecisko pārdzīvojumu vietējo pagastu, pilsētu un novadu skatītājiem. Labākajos uzvedumos vērojama atbildīga attieksme pret izvēlēto dramaturģisko materiālu, tajos skan labskanīga latviešu valoda. Īpašu pārsteigumu sagādāja Liepājas jaunieši, kuri pārlicinoši interpretēja V. Šekspīra un Raiņa dzeju, kā arī Zisas kultūras nama amatieru teātra dalībnieču Austras Skujiņas dzejas izpratne.

Pagastu, pilsētu un novadu kultūras dzīves vadītājiem nopietni jādomā, lai amatieru teātru kustība tās labākajās izpausmēs gūtu arī pašvaldību finansiālu un administratīvu atbalstu. Protams, nopietni jādomā arī par to, lai atsevišķi amatieru teātri savā repertuārā iekļautu kaut cik kvalitatīvu literāro, dramaturģisko materiālu; lai ansambļus vadītu tādi cilvēki, kuriem ir nepieciešamās dotības un spēja izvirzīt augstākus mākslinieciskus mērķus un kuri izprot arī amatieru teātru kustības kultūras un mākslas izglītojošo funkciju.

21. 03. 2012.

Latvijas Kultūras akadēmijas profesors Jānis Siliņš